

VORMSI MAASTIKU- KAITSEALA

2015. aasta
külatajauuringu
tulemused

Metoodika

Külastajauuringud viiakse enamikul aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad külastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Külastajate seire loodusaladel- Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

2015. aastal korraldati külastajauuring kokku 24 RMK majandataval looduslal. Vormsi maastikukaitsealal on külastajauuring läbi viidud 2010. ja 2015. aastal. 2015. aastal koguti 235 ankeeti.

Tulemused

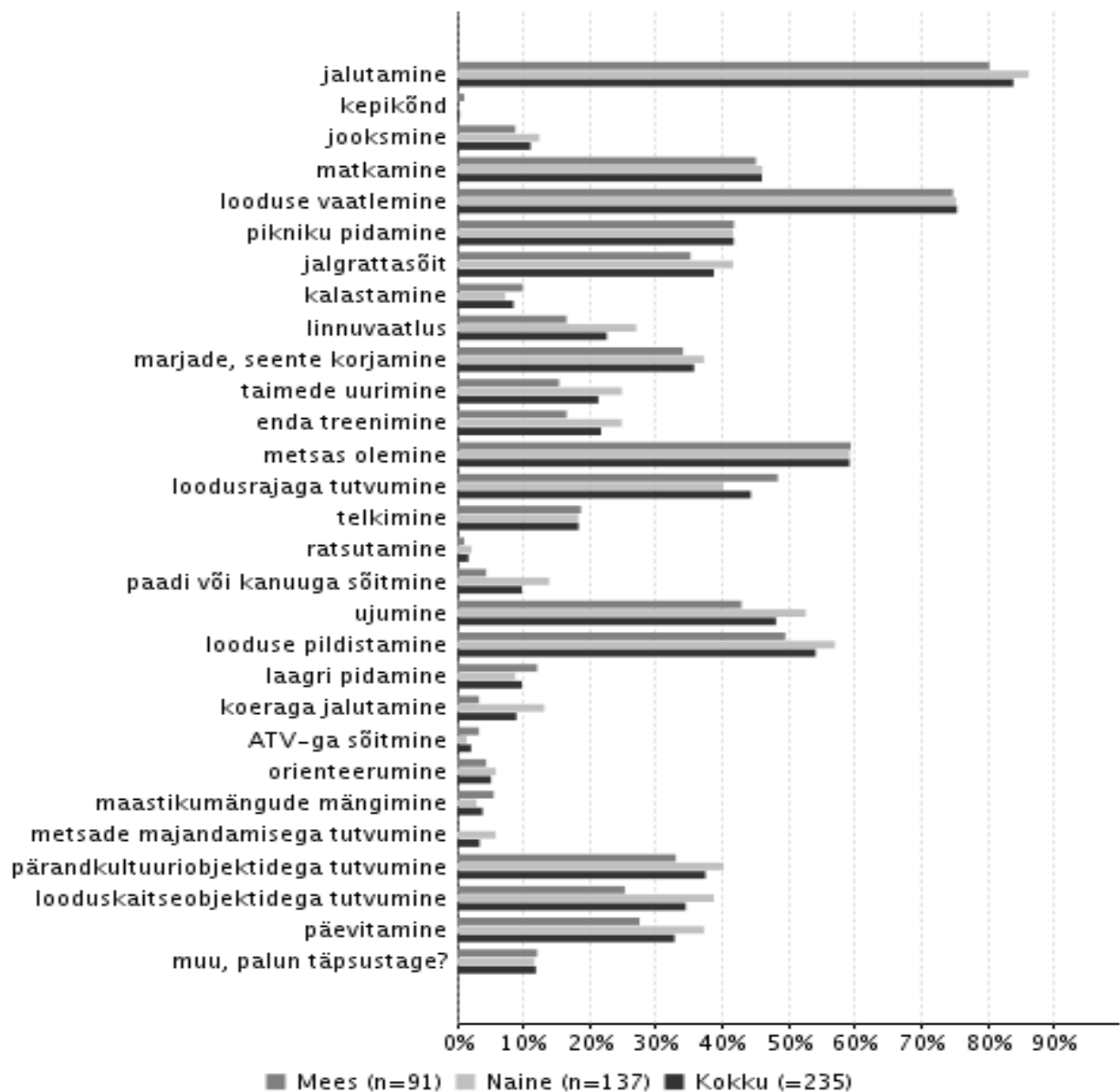
Vormsi maastikukaitseala küllastajatest on küllastajauuringu andmetel 60% naissoost ja 40% meessoost. 29% kõikidest küllastajates kuuluvad vanusegruppi 25-34 aastat, järgnevad 35-44 aastased (26%) ja 45-54 aastased (22%), 15-24 aastased (9%), 55-64 aastased (8%), ja üle 65 aastaseid 5%. Kõrgharidusega inimesi oli 71%, keskeriharidusega 16%, keskharidusega 10% ja põhiharidusega 3% vastanutest. Kaitseala küllastajatest 84% elab Eestis, järgnevad Soome (5%), Rootsi (2%) ja Saksamaa, Venemaa, Itaalia, Jaapan, Läti (igaüks 1%). Suurim küllastajatehulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (45%), Tartu linn (11%) ja Pärnu linn (5%), millele järgnevad Saue vald, Harku vald.

Vormsi maastikukaitseala küllastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (56%) ja 6 või enama inimese seltskonnas (37%). Igas teises seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest (42%) ja sõpradest (38%) (Tabel 1). Vormsi maastikukaitseala oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 59%-le vastanutest.

Tabel 1. Seltskonna koosseis.

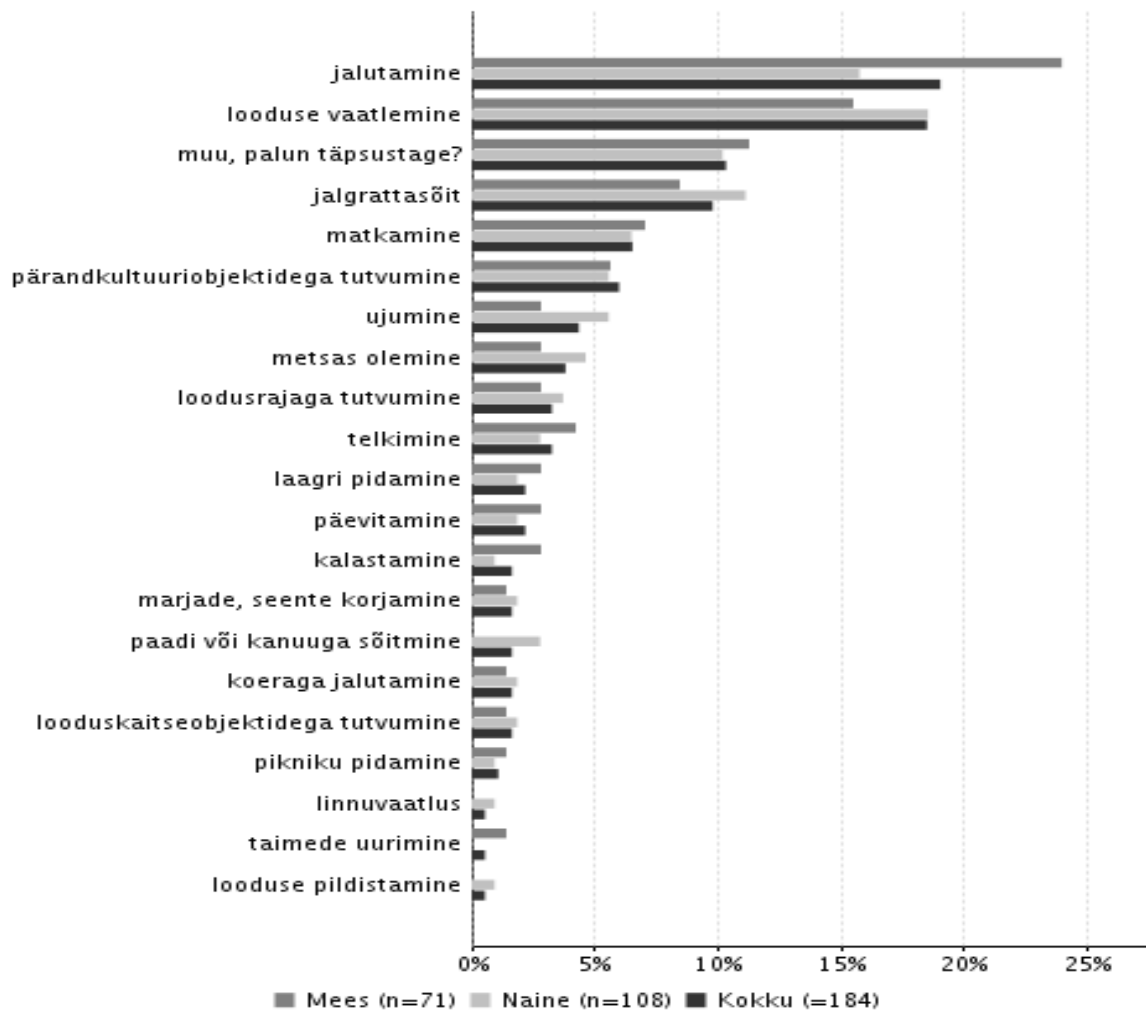
Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	90	42
teised sugulased	14	7
sõbrad	82	38
töökaaslased	8	4
klass	5	2
lasteaiarühm	1	0
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	3	1
pensionäride grupp	3	1
organiseeritud tegevusi pakkuva ettevõtte kliendid	1	0
klubi, ühing vms	1	0
teised, kes?	6	3
Kokku	214	100

Peamised tegevused, kus vastanud selle küllastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, looduse pildistamine ja ujumine (Joonis 1).

Joonis1. Peamised tegevused, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad jalutamist, looduse vaatlemist, jalgrattasõitu ja matkamist (Joonis 2).

Joonis 2. Kõige olulisem tegevus, kus vastanud osalesid või kavatsesid osaleda selle külastuse ajal.

Vormsi maastikukaitseala tähtsamad külastusobjektid olid Saxby rannik (85% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Rumpo matkarada ja vaateplatvormid (83%) ja Diby poolsaar ning rannik (43%). Keskmiselt külastati külastuse jooksul 3,66 objekti.

Vormsi maastikukaitseala külastusest 57% tehakse suvel (juuni-august), 19% kevadel (aprill-mai), 18% sügisel (september-november) ja 6% talvel (detsember-märts).

Päevaseid külastajaid oli 13% kõigist külastajatest ja nad viibisid alal keskmiselt 4,8 tundi. Ööbijaid oli 87% ja nad viibisid alal keskmiselt 4,3 ööpäeva (mediaan 2 ööpäev). Ööbijatest 36% veetis alal kaks ööd, 26% ühe ja 10% kolm või neli ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks majutustevõtteid (50%) ja oma suvilat (23%) või muud tüüpi ööbimiskohta (26%). Esimest korda Vormsi maastikukaitsealal viibijaid oli 55% külastajatest.

Külastajatest 50% oli saanud infot tuttavatelt, sõpradelt või sugulastelt, 37% muudelt lehekülgedelt internetis, 26% oli kohta varasemast tuttav, 20% kaartidelt ja 16% RMK kodulehelt.

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsesid teha Vormsi maastikukaitsealal ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 78% alal käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 64,65 eurot külastuskorra kohta (mediaan 40,00 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest, majutusele ning ostudele kohvikutes ja restoranides.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, mürast ja saastest eemal viibimine, meelerahu, viibimine koos oma seltskonnaga, stressi maandamine.

Üldiselt hinnati Vormsi maastikukaitseala teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Kõige kõrgemalt hinnati ala nauditavust, puutumata looduse kvaliteeti, üldist turvalisust ja puhtust. Pakutavatest teenustest olid külastajad kõige enam rahul jäätmemajanduse korraldusega, millele järgnesid veidi madalama hinnanguga parkimiskohad, teedevõrgustik, infostendid, radade ja rajatiste turvalisus. Kõige madalama hinnangu said erivajadustega inimestega arvestamine, kirjalikud infomaterjalid ja ettevõtjate pakutavad teenused.

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 88% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad ettevõtjate pakutavate teenuste, erivajadustega inimestega arvestava taristu ja kirjaliku infomaterjali hulgate.

Vormsi maastikukaitseala külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele küllaltki hästi või väga hästi. Kõige paremini vastas ootustele looduskeskkond, mõnevõrra madalama hinnangu said puhkekohtade-rajatised kui ka harrastusvõimalused. Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati üldiselt madalalt.

88,24% külastajatest tundsid, et tänu Vormsi maastikukaitseala seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu (9,87% arvamus puudus). Kolmest näitajast enim suurenes vaimne (psühholoogiline) heaolu.

Vormsi maastikukaitseala võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,42 (üleriigiline loodusalade külastajarahuloluindeks oli 4,40).